

1. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1143
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.12.2025/60
Karar Numarası : 2025/925
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ... Üniversitesi, ... Fakültesi ... bölümünde öğrenci olan ve ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan başvuranın sınavlara katılma talebinin reddedilmesine dair değerlendirmenin hukuka aykırı olduğu iddiasına ve sınavlara katılabilmesi için gerekli işlemlerin yapılması talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; ... Üniversitesi ... bölümünde öğrenci olduğunu, ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulduğunu, sınavlara katılma talebini ... Üniversitesi Rektörlüğüne ve ... Dekanlığına ilettiğini ancak taleplerinin reddedildiğini, ceza infaz kurumlarındaki öğrencilerin örgün eğitimden yararlanamayacağına dair değerlendirmenin hukuka aykırı olduğunu, ... Üniversitesi ... Fakültesinin 30/12/2024 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında aldığı karar ile kapalı ceza infaz kurumunda tutulan mahpus öğrencilerin sınavlara girmelerine izin verilmediğini iddia etmekte ve sınavlara katılabilmesi için gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde "Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.” hükmü yer almaktadır.

4. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinde “(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...” hükmü yer almaktadır.

5. Yine mezkûr Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinde “(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (8) 9’uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. (9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinde “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.” hükmü yer almaktadır.

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön inceleme üzerine verilecek kararlar” başlıklı 49’uncu maddesinde “(1) Başvurunun, 48 inci maddede yer alan şartlardan herhangi birini taşımaması hâlinde incelenemezlik kararı verilir.” hükmü yer almaktadır.

8. Yine mezkûr Yönetmelik’in “İncelenemezlik kararı” başlıklı 66’ncı maddesinde “(1) Kurum ön inceleme aşamasında; Kurumun görev alanına girmeyen yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ve Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlere yönelik olan, Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, belli bir konuyu içermeyen, Kanuna göre başvuruda bulunması gereken bilgiler yer almayan, ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar görmeyen başvurulara ilişkin incelenemezlik kararı verir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

11. Başvuru, ... Üniversitesi ... bölümünde öğrenci olan ve ... Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan başvuranın sınavlara katılma talebinin reddedilmesine dair değerlendirmenin hukuka aykırı olduğu iddiasına ve sınavlara katılabilmesi için gerekli işlemlerin yapılması talebine ilişkindir.

12. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (u) bendinde "*Yükseköğretim Eğitim Türleri: Yükseköğretimde eğitim – öğretim türleri örgün, açık, dışarıdan (ekstern) ve yaygın eğitimidir. (1) Örgün Eğitim: Öğrencilerin, eğitim – öğretim süresince ders ve uygulamalara devam etme zorunluluğunda oldukları bir eğitim - öğretim türüdür.*" hükmü yer almaktadır.

13. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Öğretimden yararlanma*" başlıklı 76'ncı maddesinde "(1) *Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitim evlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır. ... (6) Bu maddenin uygulanmasına ve sınavlara ilişkin usul ve esaslar Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.*" hükmü yer almaktadır.

14. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde "(1) *Bu Yönetmelikte yer alan; ... (b) Bakanlık, Adalet Bakanlığını; ... (ç) Genel Müdürlük, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü, ... ifade eder.*" hükmü ile Yönetmelik'in 89'uncu maddesinin birinci fıkrasında; "(1) *Açık kurumlar ile çocuk eğitim evlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır. (...)*" hükmü yer almaktadır.

15. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 46/1 sayılı Genç ve Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirilme İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu Genelge'nin "*Eğitim-Öğretim Çalışmaları*" başlıklı dördüncü bölümünün "*F. Yüksek Öğretim Çalışmaları*" başlıklı kısmında "(1) *Herhangi bir yüksek öğretim kurumuna devam ederken tutuklanan veya hüküm giyen öğrencilerin ya da ceza infaz kurumundayken üniversite sınavını kazanan hükümlü ve tutukluların kapalı ceza infaz kurumlarından, okullarının kabul etmesi durumunda, dış güvenlik görevlisi muhafazasında, açık ceza infaz kurumlarından iç güvenlik görevlisi nezaretinde ara, yıl sonu, bütünleme ve mazeret sınavlarına katılmaları sağlanacaktır. Talebi olması hâlinde okullarının kabul etmesi koşuluyla kayıt dondurma işlemi yapılması için girişimlerde de bulunulacaktır. (...)*" düzenlemesi yer almaktadır.

16. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının "*Tutuklu ve Hükümlülerin Öğrenimleri*" konulu tüm üniversitelere gereği için gönderilen 17/11/2023 tarihli ve 75250 sayılı yazısında, örgün öğretimde derslere devam

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

zorunluluğunun bulunduğu, derslere devam etmeyen öğrencilerin derslerin vize ve finallerine girme hakkının bulunmadığı, yükseköğretim kurumlarının örgün öğretim programlarında öğrenim görmeye hak kazanan ancak kapalı ceza infaz kurumlarında tutuklu veya hükümlü öğrencilerin derslere devam edemeyecek olmaları nedeniyle ara, yılsonu, bütünleme ve mazeret sınavlarına girme haklarının bulunmadığı belirtilmiştir.

17. Başvuranın sınavlara katılma talebinin reddedilmesine dair değerlendirmenin hukuka aykırı olduğu iddiası ile sınavlara katılabilmesi için gerekli işlemlerin yapılması talebinin, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında olmadığı, bu nedenle Kurumumuzun görev alanına girmediği anlaşılmıştır.

18. Başvuru dilekçesi yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği başvurunun Kurumun görev alanına girmediği ve Yönetmelik'in 66'ncı maddesi uyarınca hakkında incelenemezlik kararı verilmesi gereken başvurular arasında yer aldığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun İNCELENEMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

29/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Üye

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Üye

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>